Stockholm 2018-07-15

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatt
103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över ”Förslag till rådets direktiv om allmänna regler för punktskatt”
Ref: Fi2018/02192/S2

1. INLEDNING – ALKOHOL ÄR INGEN VANLIG HANDELSVARA

Sveriges alkoholpolitik har som övergripande mål att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Alkohol är ett av våra största folkhälsoproblem och orsakar bland annat flera typer av cancer, neuropsykiatriska sjukdomar, hjärt-kärlsjukdom, skrumplever och skador genom olycksfall (till exempel trafikolyckor och fallskador).[1] Alkohol är också en starkt bidragande faktor till våld i samhället.[2] Ju mer alkohol som konsumeras, desto större blir skadorna. Det gäller både enskilda personer och befolkningar, och skadorna drabbar även dem som inte dricker alkohol.[3] Därför är alkohol ingen vanlig handelsvara och bör inte behandlas som en sådan.

2. KOMMENTARER PÅ DE FÖRESLAGNA ÄNDRINGARNA I DIREKTIVET

IOGT-NTO tackar den svenska regeringen för inbjudan att delta som remissinstans.

IOGT-NTO vill samtidigt uppmärksamma regeringen på att civilsamhällesorganisationer inte fick delta på samma villkor som ekonomiska aktörer och myndigheter i EU-kommissionens beredningsprocess inför direktivförslaget. IOGT-NTO lyfte denna kritik tillsammans med flera andra civilsamhällesorganisationer direkt till EU-kommissionens skattedirektorat i ett gemensamt brev 3 maj 2017.

Vid de tillfällen som getts att yttra sig under lagstiftningsprocessen har IOGT-NTO konsekvent lyft till EU-kommissionens skattedirektorat att folkhälsoöverväganden måste prioriteras framför ekonomiska aktörers vilja att minska sin administrativa regelbörda. Alkohol är ingen vanlig handelsvara och revideringen av direktivet måste därför fokusera på att minska möjligheten till negativ punktskattekonkurrens, punktskattefusk, smuggling och illegal vidareförsäljning. Regeringen bör därför utvärdera de föreslagna regeländringarna och ta ställning till direktivförslaget utifrån hur väl det uppnår dessa mål.

---

[1] Rejm J. et al. (2009). Global burden of disease and injury and economic cost attributable to alcohol use and alcohol use disorders. Lancet 2009;373: 2223-2233.
[2] Andréasson S, Chikritzhs T, Dangardt F, Holder H, Naimi T & Stockwell T. (2017). Alkohol och våld. I Alkohol och Samhället 2017/2018. Stockholm: IOGT-NTO, Svenska Läkaresällskapet & CERA. Kan hämtas från: http://iogt.se/wp-content/uploads/Rapport.pdf
[3] Andréasson S, Chikritzhs T, Dangardt F, et al. (2015). Alkoholens andrahandsskador. I Alkoholen och samhället 2015/16. Stockholm: IOGT-NTO och Svenska Läkaresällskapet. Kan hämtas från: http://iogt.se/wp-content/uploads/IOGTNTO_ALKOHOLRAPPORT_20152016_WEB_s.pdf

IOGT-NTO förordar därför:

- *Att regeringen analyserar direktivförslaget utifrån dess effekter på negativ punktskattekonkurrens, punktskattefusk, smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol.*
- *Att regeringen motsätter sig ändringar som riskerar att skapa negativ punktskattekonkurrens eller minskar skyddet mot punktskattefusk, smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol.*

3. KOMMENTARER PÅ UTEBLIVNA ÄNDRINGAR FÖR PRIVATINFÖRSEL AV PUNKTSKATTEPLIKTIGA VAROR

Reglerna för privatinförsel av punktskattepliktiga varor lämnas i detta förslag oförändrade (artikel 33 i det föreslagna direktivet, nuvarande artikel 32). Detta trots att dessa regler är de mest problematiska ur folkhälsosynpunkt. Reglerna frångår konsumtionslandsprincipen och säger att ursprungslandsprincipen gäller för punktskatteskyldighet vid egen transport av bland annat alkohol mellan EU:s medlemsstater. Det skapar ett starkt incitament för medborgare att handla i närliggande länder med lägre punktskatter samt underlättar för smuggling av punktskattepliktiga varor. Ur ett folkhälsoperspektiv är den Nordisk-baltiska regionen särskilt utsatt då 12,5 % i Sverige 2016[4], 14 % i Finland 2017[5] och omkring 25 % i Estland 2017[6] av all alkohol som konsumerades hade införskaffats genom resandeinförsel. På så sätt både upprätthåller och driver resandeinförseln alkoholkonsumtionen.

IOGT-NTO och ett flertal andra civilsamhällesorganisationer har under lagstiftningsprocessens gång tagit upp problemen med dagens regler kring privatinförsel. Bland annat uppmanade IOGT-NTO i sin feedback till den inledande konsekvensbedömningen våren 2017 Kommissionen att tydligare lyfta in frågan om införseln i sin problemdefinition.[7]

IOGT-NTO deltog även i det öppna samråd om direktivet som hölls sommaren 2017. Omkring en tredjedel av deltagarna i samrådet uppgav att de kände till direkta problem som reglerna för privatinförsel orsakade. Nästan hälften av de svarande uppgav dessutom att det vore positivt om länder fick justera dagens införselnivåer för att förhindra oproportionerligt negativa effekter på folkhälsan. Det är värt att notera att de deltagare i underlaget som uttryckligen inte upplevde reglerna som ett problem eller ville tillåta justeringar av införselnivåerna till största del utgjordes av alkohol- och tobaksföretag.

IOGT-NTO beklagar att EU-kommissionen inte valde att föreslå skärpta gränser för privatinförsel av alkohol redan i detta direktivförslag. Däremot välkomnar IOGT-NTO att Kommissionen på Ministerrådets begäran ska studera möjligheten att se över bestämmelserna om referensnivåer för privatinförsel.[8] IOGT-NTO framhåller att denna studie bör lyftas in i den nuvarande lagstiftningsprocessen så att resultatet kan tas in redan i dessa förhandlingar.

IOGT-NTO uppmärksammar:

---

[4] https://can.se/contentassets/3ecc5b9f2dd849bd992e23094b5a8473/alkoholkonsumtionen-i-sverige-2016.pdf
[5] http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136294/TR10_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y
[6] http://www.ki.ee/wordpress/wp-content/uploads/2018/06/Alkoholi-tarbmine-pressile.pdf
[7] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-1497481/feedback/F1575_en
[8] http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14481-2017-INIT/sv/pdf

- *Att dagens regler för privatinförsel av punktskattepliktiga varor bidrar till negativ punktskattekonkurrens, ökad alkoholkonsumtion samt ökad smuggling och illegal vidareförsäljning av alkohol.*
- *Att Sverige och den nordisk-baltiska regionen är särskilt utsatt.*
- *Att medlemsstater nationellt bör få sätta gränser vid privatinförsel av alkohol över vilka punktskatt ska betalas enligt konsumtionslandsprincipen.*

IOGT-NTO förordar således:

- *Att regeringen och framförallt finansdepartementet ytterligare uppmärksammar EU-kommissionens skattedirektorat och Rådet på de problem dagens regler för privatinförsel av alkohol orsakar i Sverige. Både vad gäller förlorade punktskatteintäkter och negativa folkhälsokonsekvenser.*
- *Att regeringen uppmanar myndigheter och departement att aktivt bidra med underlag till Kommissionens studie om möjligheten att revidera bestämmelserna för privatinförsel i direktivet.*
- *Att regeringen tillsammans med likasinnade länder, framförallt i Norden och Baltikum, driver frågan i Rådet om reviderade införselregler för punktskattepliktiga varor.*

4. KOMMENTARER RÖRANDE ATT ALKOHOL- OCH TOBAKSINDUSTRIN PEKAS UT SOM REMISSINSTANSER FÖR DENNA REMISS

Alkoholindustrins och tobaksindustrins övergripande mål är att öka sin avkastning vilket innebär ökad försäljning och därigenom en ökad konsumtion av deras produkter. Samhället och politikens mål är däremot att minska alkohol- och tobaksskadorna i samhället vilket kräver en minskad tobaks- och alkoholkonsumtion. Punktskatter på alkohol och tobak finns till just för att minska användningen av dessa produkter. Mot bakgrund av denna intressekonflikt kan alkohol- och tobaksproducenter därför förväntas förespråka regellättnader för förflyttningen av sina produkter utan hänsyn till effekterna på negativ punktskattekonkurrens, punktskattefusk, smuggling, illegal vidareförsäljning och folkhälsan.

IOGT-NTO förordar därför:

- *Att alkohol- och tobaksindustriernas remissyttranden ska läsas kritiskt i ljuset av deras grundläggande intressekonflikt gentemot folkhälsan och gentemot det samhälleliga intresset av kontroll över förflyttning av punktskattepliktiga varor.*

IOGT-NTO

Johnny Mostacero
Förbundsordförande

Peter Moilanen
Generalsekreterare